

HART VAN DE STAD KRANT

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

Redactie: R.J. van Cruijssen
J.J.M. Gerritsen

Lay-out: J.J.M. Gerritsen

nummer 45

Foto's: blz.3 RMO; blz.7 part. eigendom
overige: J.J.M. Gerritsen

april 1988
oplage 2200 exemplaren

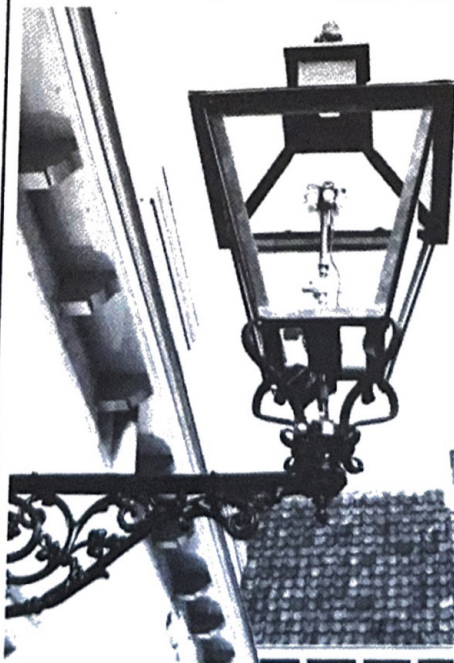
Restauratie P.G. Speckhof en Bank van Lening voltooid

Dames en heren, hoe troffen wij het hof aan, dat Pieter van der Speck - een rijke rentmeester van de Hervormde Gemeente - in 1645 voor arme oude lieden had laten bouwen? Nou eerlijk gezegd zo slecht, dat het er voor mij toch wel erg veel op leek dat er sinds

1546 niks meer aan gedaan was. De acht huisjes die er waren, maakten een totaal verloederde indruk. Ik begrijp dan ook niet hoe de voormalige bewoners, van wie er tot ons genoeg hier ook enige aanwezig zijn, daarin konden wonen. Het was onvoorstelbaar middeleeuws. Als ik daar aan terugdenk, staat mij het meest levendig voor de geest dat daar in de hoek direct achter de voordeur een toilet stond, waardoor de voordeur maar half open kon. Aan de andere kant in de hoek woonden in een piepklein kippenhok man, vrouw en twee kinderen. Er is maar één woord voor: erbarmelijk. Het was het slechtste hof, dat ik ooit heb gezien. De klap op de vuurpijl kwam toen bij het begin van de restauratie ook nog eens bleek dat er geen enkele fundering onder het hof bleek te zitten. en toen ik als leek vroeg hoe dat nou toch in hemelsnaam mogelijk was, kreeg ik van Ger de Klerk te horen dat de muren kennelijk uit gewoonte waren blijven staan. Tegenover dat zielige miezerige Speckhofje, stond daar de stoere Bank van Lening, hecht gebouwd in het jaar onzes Heren 1656. Toen hij na het afbreken van de oude cellen en de andere dienstruimten van de politie weer in zijn oorspronkelijke staat tevoorschijn kwam, straalde hij onmiddellijk weer dat degelijke en solide uit dat bankgebouwen doorgaans altijd uitstralen. Onze bekwaam architect Boudewijn Veldman heeft daarin 12 woonappartementen voor ouderen en jongeren ontworpen en aannemer Ooijevaar heeft ze

oerdegelijk geheel passend bij de Bank van Lening gebouwd. Daarvoor was het o.a. nodig balklagen te verhogen, omdat de verdiepingshoogte te gering was. Een knap stuk werk. In het Speckhof zijn van de 8 huisjes 4 woningen overgebleven. Nog even is er bij de eerste schetsen gestoeid met de gedachte om weer acht huisjes in het hof terug te brengen, maar die gedachte was niet in overeenstemming te brengen met de hedendaagse wooneisen. De lage kap van dit blokje zogenaamde weduwenwoningen is iets omhoog gebracht. Afgezien van het aanbrengen van de eerste nieuwe fundering onder het hof, zijn werkelijk alle mogelijke maatregelen getroffen om optrekkend vocht tegen te houden. Op een dag als vandaag hoop je daarover twee dingen. Het eerste is, dat de maatregelen afdoende zijn en het tweede dat de directeur van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg bij de eindafrekening zijn milde hart toont door ook nog wat mee te betalen in de extra hoge kosten van het aanbrengen van fundering. Ook de totale kosten van dit project waren hoog. Zonder exakt op de cijfers in te gaan, durf ik toch wel te stellen dat je voor de restauratiekosten van een huisje in het Speckhof ook een aardige bungalow in de polder zou kunnen bouwen.

Waren de kosten hoog, de huren van de appartementen en de woningen zijn zeer redelijk te noemen. Zij liggen op een gemiddelde van 400,- per maand. Daarmee kunnen we constateren dat de doelstelling van onze Stichting - het zorgen voor betaalbare woningen voor de modale Leidenaar - opnieuw is gehaald. Hoe kom je, zult u zich afvragen, met zulke hoge kosten toch op deze redelijke

huur uit? Nou, in de eerste plaats door heel belangrijke financiële bijdragen van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg en van het ministerie van Volkshuisvesting. Maar dat is het dit keer bepaald niet alleen geweest. Wij hadden dit nooit kunnen doen als de Gemeenteraad en Burgemeester en Wethouders van Leiden niet zo genereus waren geweest ons niet alleen belangrijke financiële bijdragen uit het Stadsvernieuwingsfonds te geven, maar ook nog eens door te besluiten een fors renteverlies te vergoeden omdat het subsidie van Monumentenzorg vanwege de gewijzigde subsidieregeling pas in 1970 kan worden uitbetaald. Ik vind het dan ook fijn in het openbaar te kunnen vaststellen dat de Leidse gemeentebestuurders van nu zeer begaan zijn met het wel en wee in de binnenstad en dat ze je ook daadwerkelijk financieel uit de nood helpen. Ik bedank daar het gemeentebestuur in de persoon van wethouder Peters, die zich heel sterk voor onze zaak heeft gemaakt heel hartelijk voor.

Ik wil er vandaag ook even bij stilstaan dat wij helaas niet het totale complex in gebruik kunnen nemen. Dat is voor onze bewoners bij misschien wel alle vreugde over hun nieuwe monumentale woning toch een dissonant. Beste bewoners, natuurlijk was in de bouwopdracht aan meneer Ooijevaar ook de bouw van de appartementen naast de bank van lening opgenomen. Maar pas daarna bleek de grond daar te zijn vervuild. Niemand wist daar iets van, wij hebben toen in nauw overleg met de aannemer die deelopdracht voorlopig moeten intrekken. Dat is natuurlijk zeer tegen onze zin gebeurd, want je wilt toch niets liever dan het hele complex met een fraai aangelegde binnentuin opleveren. Het zal nu zo zijn dat u zodra de grondvervuiling is opgeheven en dat is na de komende bouwvakvakantie - toch wat hinder en overlast zult ondervinden van nieuwe bouwactiviteiten naast u. Hoe jammer wij dat ook voor u vinden, u zult het met ons eens zijn dat het veel beter is eerst de grond goed schoon te maken en dan te bouwen, in plaats van achteraf tot de konklusie te moeten komen, dat je op vervuilde grond hebt gebouwd. Overigens wens ik onze bewoners van harte toe dat ze hier heel lang en met veel plezier in dit mooie stukje binnenstad zullen wonen.

Delen uit de speech dd.15.3.1988 van Ch.F. van der Weyden

Kom ik nu toe aan het bedanken van degenen die het werk hebben gedaan of ons op een bijzondere manier hebben geholpen. Dat is in de eerste plaats architect Boudewijn Veldman en zijn medewerkers, die wij eigenlijk voor dit bouwwerk uitkozen, omdat zij zo'n grote inventiviteit hadden getoond bij de nieuwe maar o zo moeilijke indeling van het Sint Janshof. Ik mag gerust stellen, dat zij opnieuw volledig aan onze verwachtingen hebben voldaan. Wij zijn dan ook blij dat wij op dit bouwterrein voorlopig nog wel even met dat bureau doorgaan.

Datzelfde geldt voor aannemer Ooijevaar, die niet alleen tot grote tevredenheid hecht en degelijk heeft gerestaureerd en gebouwd, maar zich ook bijzonder soepel heeft opgesteld, toen de hem verleende opdracht voor de bouw van de appartementen naast de Bank van Lening voorlopig een hele tijd moest worden uitgesteld. Ons bestuur heeft inmiddels een bijzonder goede verhouding gekregen met het Ooijveersjong en met uitvoerder Brugman. Ik waarschuw maar, omdat ik het niet uitgesloten acht dat beide zo waardevolle krachten binnen korte of langere tijd door onze Stichting bij het bedrijf zullen worden weggekocht.

Als u in de lawine van reisgidsen door de bomen het bos niet meer ziet, ga dan naar CEBUTO, uw vakantie-specialist.

Beter uit met

CEBUTO

Doezastraat 30 Leiden tel. 071-133941

Activiteiten Pieterskerk

- za 30-4 KONINGINNEDAGCONCERT door
Streekmuziekschool Leiden
georganiseerd door de
wijkvereniging 14.00-16.00
- do 5-5 BEVRIJDINGSCONCERT
Rijnl. Chr. Mannenkoor
20.00-23.30
- za 7-5 ROMMELMARKT 10.00-17.00
- wo 11-5 NICARAGUA-COMITE LEIDEN
avond
- wo 18-5 promotiefest
(optie) avond
- do 19-5 KOOYKER 125 JAAR
(optie) 14.00-18.00
- do 26-5 LAND. CONGRES JURIST &
WERK gehele dag
- za 28-5 LEIDS UNIVERSITEITS FONDS
(optie)
- wo 1-6 CONGRES NEDERLANDSE
- do 2-6 GEMEENTEN gehele dag
- zo 5-6 FORTUNA
t/m (optie)
- do 9-6
- wo 15-6 BOERHAVE SCHOLENGEMEENSCH.
(optie) 16.30-20.00
- wo 22-6 ORGELCONCOURS SOL
(optie) avond
- do 23-6 ORGELCONCERT SOL
(optie) avond
- vr 24-6 ORGELCONCOURS SOL avond
- za 25-6 (optie) avond
- do 30-6 Generale repetitie
Lodewijk Napoleon 19.30 -
- vr 1-7 LODEWIJK NAPOLEON,
premiere 22.00 -
- di 5-7 LODEWIJK NAPOLEON
t/m uitgez. 3, 4 en 22.00 -
- wo 13-7 10-7

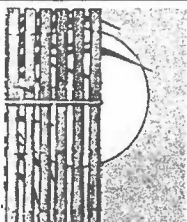
KANTOORMEUBELEN

GROTE KEUS
SNELLE AFLEVERING

wolfslag

BREESTRAAT 122-124-145 LEIDEN
TELEFOON 071-123211 - 123966

INDISCHE SPECIALITEITEN
RESTAURANT

NOORDEINDE 51 LEIDEN
TEL. 071-123524

KOM IN TROPISCHE
SFEREN

NOORDEINDE 49 LEIDEN
TEL. 071-141110

Expositie RMO

Van 23 april tot 3 oktober 1988 presenteert het Rijksmuseum van Oudheden de tentoonstelling: Nederland Onderste Boven.

Onderwerp is het oudheidkundig verleden van ons land en hetgeen daarvan nog in de bodem bewaard is gebleven; het zgn. bodemarchief. De aanleiding tot de expositie is het 40-jarig bestaan van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort (ROB).

In de tentoonstelling wordt allereerst aandacht besteed aan het ontstaan van dat archief. In een groot ruimtelijk model ziet de bezoeker vanaf een loopbrug de ondergrond van ons land met alles wat daarin aanwezig is: van rioleringen en waterleidingen, via boomwortels en konijnengangen, tot huisfunderingen, waterputten en grafkuilen. Dat bodemarchief wordt bedreigd. En archeologen graven en trachten te redden.

De kern van de expositie laat zien wat de resultaten van het archeologisch onderzoek zijn. In vijf ruimtelijke objecten worden reconstructies getoond uit vijf verschillende perioden. Het zijn achtereenvolgens: een 280.000 jaar oude jachtscene (onderzocht bij Maastricht), een boeren-nederzetting uit de bronstijd (West-Friesland), Nijmegen in de Romeinse tijd, de vroeg-Middeleeuwse handelsnederzetting Dorestad en de oude stad Dordrecht.

4klokhuis
breestraat 116 leiden tel 12005

off. dealer: arabia,
stelton, guzzini

RESTAURANT KLOKSTEEC
7
2311SK
LEIDEN
TEL.
071-125024
DAG. GEOPEND vanaf 17.00 uur

Steeds wordt getoond wat er bij de opgravingen is gevonden en hoe de reconstructie tot stand is gekomen.

De tentoonstelling wordt afgesloten met een collage van foto's die tonen wat er thans nog van het verleden zichtbaar is. Opnamen van hunebedden, grafheuvels, terpen, burchten, kastelen, gereconstrueerde huizen, oud akkerland, etc. plaatsen het archeologisch verleden in het Nederland van 1988.

Om de mening te bestrijden dat in ons land van zand, veen en modder alleen maar onaanzienlijke vondsten in de bodem verborgen zouden liggen, toont een schatkamer de topstukken uit een aantal Nederlandse archeologische collecties.

Nederland Onderste Boven is een van de centrale tentoonstellingen tijdens de manifestatie Nederland-Museumland 1988.

Bij de verbouwing van het pand van boekhandel Kooyker aan de Breestraat 93 is een veertiende-eeuwse kelder gevonden. In vele panden in de Breestraat zijn kelders uit de Middeleeuwen aanwezig, maar de vondst van deze kelder was toch een verrassing. De keldervloer uit de 16e eeuw is waarschijnlijk in een keer aangelegd. De stadsarcheoloog, de heer A. van Peursen, heeft in twee lagen gegraven en zowel houtvondsten uit de 15e en 16e eeuw gedaan, alsook drie soorten aardewerk in de grond aangetroffen: late IJzertijd, Pingsdorff en kogelpot. T.z.t. zal

Rabobank
staat dicht bij u
Rapunburg 63, tel. 149971

Kooyker een kleine tentoonstelling opzetten van het in de kelder gevonden materiaal. De kelder was ondiep, maar is inmiddels uitgegraven, zodat het mogelijk is er in te staan.

De ruimte zal uitstekend gebruikt kunnen worden voor het presenteren van facsimile's (exacte herdrukken van oude handschriften) en boeken over boekdrukkunst. De sfeer van de 14e-eeuwse kelder zal goed aansluiten bij de daar gepresenteerde boeken. U zult er o.a. facsimile's van oude miniaturen en middeleeuwse getijdenboeken vinden. Vanaf 20 mei a.s. kunt u de kelder, die de toepasselijke naam van de Gutenbergkelder heeft gekregen, bezoeken.

Mieneke Hage

(met dank aan de heer Van Peursen)

1987/88 **Ma & Jan**
NIEUWSTEEC

VOOR AL UW DRUKWERK

- BOEKDRUK
- LICHTDRUK
- KLEIN-ÖFFSET
- FOTOCOPIE

VAN DER LINDEN'S DRUKKERIJ
EN REPRODUCTIE-INRICHTING B.V.
VLIET 4a - 6, 2311 RE LEIDEN - TEL. 071 - 120815

HET SMALLE PANDJE
MET DE
BREDE SORTERING
SANDERS WYNNUS
»au fin bec«
DOEZA STRAAT 12

Pieterskerkhof 18

Gratis advies op bouwkundig gebied

Iedere donderdag van 20 tot 21 uur

COMPAENEN
TOBACCONISTS

**LEREN
PIJPROKEN?**

Neem er
de tijd
voor!

Marcella Bus
Korevaarstraat 3
Leiden.

DOEZAAN'S

Doenzastraat 21
2311 GZ Leiden
Tel. 120727/144208

de Kempenaerstraat 28
2341 GM Oegstgeest
Tel. 172308/154916

Tentoonstellingen Vlietpanden

De komende maanden zijn er twee exposities in de Vlietpanden van het Gemeentearchief, Vliet 45, die allebei een school tot onderwerp hebben.

125 JAAR AALMARKT-LUCAS VAN LEYDENSCHOOL (16 t/m 29 april)

In 1862 ging de openbare lagere school aan de Aalmarkt van start, waarvan de huidige Lucas van Leydenschool de opvolger is. Op de tentoonstelling wordt aandacht geschonken aan de tot standkoming van de Aalmarktschool, de leerlingen, die in die 125 jaar de school of haar dependances bezochten, het onderwijs, de fusies rond de basisschool en de bouw van het huidige schoolgebouw aan de Vliet. (Redactie: ook aan de bezwaren tegen die bouw?) Ook zullen er vele oude en minder oude foto's te bekijken zijn, waarop u wellicht bekenden of uzelf herkent.

De tentoonstelling is van dinsdag t/m zaterdag geopend van 11.30 tot 16.00 uur.

LEIDEN LEERT LATIJN (31/5-24/6)

Bij gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Leidse Gymnasium, de 50e verjaardag van het schoolgebouw aan de Fruinlaan en het 16e lustrum van de leerlingenvereniging Uno Sumus Animo wordt onder bovengenoemde titel een expositie gehouden rond het thema **de Latijnse School, sedert 1838 het Stedelijk Gymnasium van Leiden.**

Naast vele archivalia uit de archieven van de rector en van de curatoren van de school worden o.a. geexposeerd afbeeldingen van rectoren, praeceptoren, leraren, gebouwen, enkele schoolboeken uit de 15e, 16e, 17e en 18e eeuw, een aantal zgn. prijsbanden, diploma's uit de 17e en 18e eeuw, etc.

Openingsuren: 12.00 - 16.30; zaterdag en zondag gesloten.

Tijdens de openingsuren zullen verkrijgbaar zijn:

1. Het gedenkboek "Meer dan zes eeuwen Leids Gymnasium", van de hand van oud-rector A.M. Coebergh van den Braak.
2. De "Inventaris van de archieven van de Rector en van het College van Curatoren van de Latijnse School, sedert 1838 het Stedelijk Gymnasium te Leiden, 1739-1982 (1984)", door R.M. Benata Hengstmengel-Koopmans, Leiden, 1988.

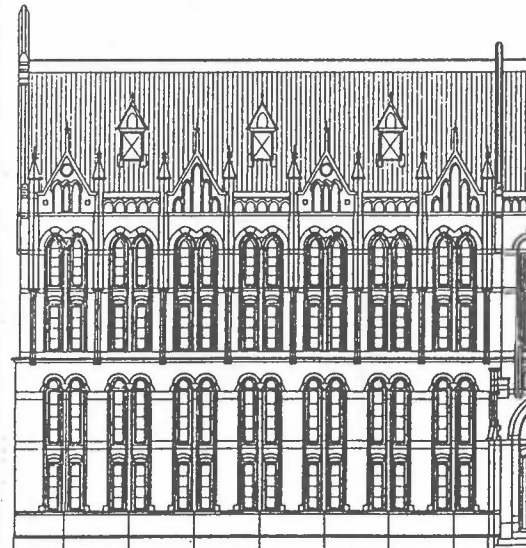
JEU DE BOULES, IETS VOOR U?

Zaterdag 2 april is het Arsenaalplein opnieuw in gebruik genomen. Het is ingericht als terrein waarop het balspel "jeu de boules" beoefend kan worden. Ook een basketbalbord is voor de liefhebbers geplaatst. Het terrein is thans voorzien van hekken. Bij de twee ingangen zijn grove roosters aangebracht, waardoor honden geweerd worden en het terrein niet zoals voorheen als hondentoilet gebruikt wordt. De Leidse jeu de boulesvereniging "Heleboule" biedt belangstellenden de mogelijkheid met dit spel kennis te maken.

Daartoe zullen enkele leden van de vereniging aanwezig zijn op het Arsenaalplein op zaterdagen van 14.00 tot 17.00 uur. Na 1 mei 1988 ook op de dinsdagavonden vanaf 20.00 uur. In beperkte mate is dan ook speelmateriaal beschikbaar. Er kan natuurlijk door de liefhebbers ook op andere dan bovengenoemde tijden jeu de boules worden gespeeld op het plein. Voor nadere inlichtingen over jeu de boules kunt u contact opnemen met H. Metz (071-768737) of met T. Commeren (071-769821).

Verslag van de vergadering van de werkgroep Pieters- & Academie wijk en Levendaal-West. d.d. 29-02-1988 om 14.30 in de kantine van het Stadsbouwhuis.

- 1 Dir. ROS heeft bekeken of het mogelijk is het Conscientieplein grotendeels autovrij te maken. De Kampersteeg voor Fa. Ladan zou wel bereikbaar moeten blijven. Buurtbewoners zullen een plan maken dat evt. met de uitvoering v. de riolering gecombineerd zou kunnen worden.
- 2 Bouwplan Conscientieplein/Vliet. Er is weer een nieuwe tekening gemaakt. Met name aan de achtergevel zijn wat aanpassingen gedaan. Enige buurtbewoners vragen zich of e.e.a. ook een verbetering is. Nog tal van varianten zijn denkbaar die wellicht een veel betere oplossing geven. De omwonenden zijn duidelijk niet geheel tevreden.
- 3 Bouwplan gemeentelijke archiefdienst Boisotkade/Vliet. De architect Den Haring heeft een plan ontworpen t.b.v. de gemeentelijke archiefdienst. Deze dienst zou met een groot ruimte gebrek te kampen hebben. Uitbreiding op de bestaande lokatie d.m.v. nieuwbouw zou volgens de architect de goedkoopste oplossing zijn. Het plan oogt vriendelijk maar het blijft een voor de Vliet ongebruikelijk groot gebouw. Een huisje aan de Vliet dient hiervoor te worden gesloopt.

Ook het plantsoenje wat langs het water van de Vliet loopt zal niet kunnen blijven bestaan. Gepleit wordt om zoveel mogelijk van het groen bij de nieuwbouw te betrekken/behouden. De architect was het daarmee eens.

4 Bouwplan Langebrug.

Architect B. Veldman heeft een bouwplan ontworpen voor 14 woningen aan de Langebrug. Deze woningen komen aan de achterzijde te liggen aan het openbaar groen dat tevens een verbinding gaat vormen met het Speckhofje. De voordeuren van de begane grond woningen zijn aan de Langebrugzijde geplaatst. Aan de achterkant springt de 2e bouwlaag $\pm$ 3 m. in. De verdiepingswoningen worden via het aldus ontstane plat orm ontsloten.

De begane grond woningen zijn gereserveerd voor ouderen. Het plan past in grote lijnen binnen het bestemmingsplan.

5 Arsenaalplein/Rembrandtpark fase II.

Dhr. v. Gulick laat de laatste tekening zien die is aangepast n.a.v. de gehouden inspraakavond d.d. 28-01-88. Inmiddels is een boom aan het Noordeinde i.v.m. verrotting verwijderd. In ieder geval blijft de moerascypres, de pereboom en nog een kastanje staan. Toch een mooi resultaat van inspraak !! Het geplande terras moest daar door wel wat aangepast worden.

6 Overige bouwplannen.

Noordeinde 40 (oude school) illegaal verbouwd/in strijd met bestemmingsplan.

Rapenburg 84, 82, 78, 50 studentenhuysvesting, verbouwing tot 3-k-appartementen.

Breestraat 151-153

Douzastraat 26

Jacobsgracht 10,12,18

7 Rondvraag

De reparatie van het trottoir is nu dringend noodzakelijk, na alsmar toezeggingen is er nog steeds niets aan gedaan, aldus Mw. Dickhof.

Gevraagd wordt waarom alle mooie bomen aan de Sterrewachtlaan verwijderd zijn.

Gemeld wordt dat met de dir. Civiele Werken is afgesproken het bestratingsvoorstel civ. technisch te "vertalen" m.b.t. de verbetering van de C.Varkenmarkt.

De bomen op het Rapenburg zullen dit voorjaar gepland worden

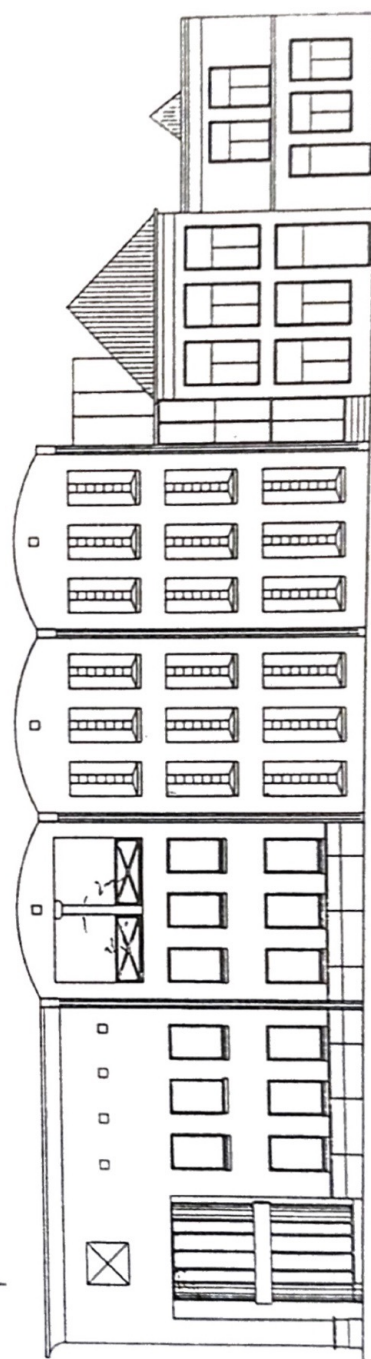
Op de Groenhazengracht zullen vermoedelijk geen linden gepland worden. Men denkt aan een ander soort.

Ten slotte wordt de aandacht er op gevestigd dat er op het Rapenburg een aantal hekjes zijn geïmproviseerd i.p.v. de gebruikelijke ijzeren, die naast de voordeur geplaatst zijn. Volgens Dhr. Smits zou e.e.a. "meegenomen" kunnen worden bij de wal-murrestauratie.

namens de wijkvereniging
Bert Pijnacker

Links onder: oudbouw + nieuwe aanbouw Boisotkade

Hieronder: nieuwbouw aan de Vliet

van cleef

VOOR DIENSTBETOON EN VAKMANSCHAP
LEIDEN

BOTERMARKT 24 - 25 TELEFOON 1226 69
BREESTRAAT 171 TELEFOON 13 17 28

Van Friese Stok
tot Friese Boff
van Leidse Bull
tot Boerengrof
U vindt dit alles
en nog veel meer
bij Friese Bakkertje

GROENHAZENGRACHT 10 LEIDEN

Nieuwbouw Langebrug

Deze zomer nog wordt begonnen met de bouw van een aantal nieuwe woningen achter het oude politieburo en het daaraan grenzende gat aan de Langebrug.

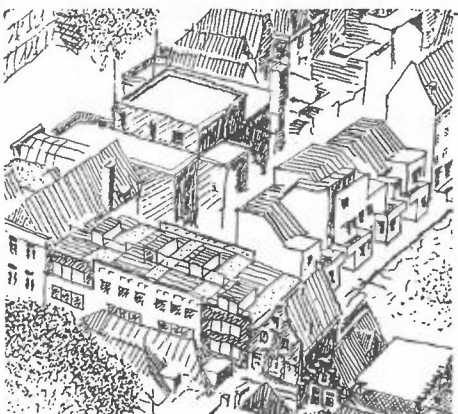
Oorspronkelijk was het de bedoeling dat gelijktijdig met de restauratie van het van der Speckhof en de Bank van Lening ook 10 nieuwe woningen gebouwd zouden worden op het binnenterrein achter het politieburo. Maar de gekonstateerde bodemverontreiniging gooide bijna letterlijk roet in het eten want er kwam vertraging. Eerst door uitgebreide onderzoeken en later door de sanering. Ongeveer in dezelfde periode werd door de gemeente vastgesteld dat renovatie van de panden Langebrug 97 tot 105 financieel niet haalbaar was. Er werd besloten tot sloop. Tevens zou dan de bodemvervuiling ook onder deze panden beter aangepakt kunnen worden.

Zo werd van de nood een deugd gemaakt: de aannemer die schade geleden had door het uitstel van de geplande nieuwbouw, mag nu ter compensatie ook het gat aan de Langebrug weer volbouwen. Ook dezelfde architect, het architectenburo ir. Boudewijn Veldman, mocht het plan hiervoor maken.

Het worden nu totaal 24 nieuwe woningen: 10 op het binnenterrein volgens het oorspronkelijke ontwerp en 14 in het gat aan de Langebrug. Dit gat wordt weer over de volle breedte gevuld. Behalve een ruime doorgang naar het binnenterrein komen op de begane grond 3 jaarwoningen met voordeuren en woonkamers aan de straat en slaapkamers en tuintjes aan de achterzijde.

De bewoners van de resterende 11 bovenwoningen hebben hun toegangen aan de achterzijde. Daartoe vinden ze in de poort - die trouwens voor een open en sociaal veilige sfeer twee verdiepingen hoog is - een trap die hun brengt naar een brede galerij op de eerste verdieping aan de achterzijde van het gebouw. Op deze op het westen gelegen galerij, die de vorm en inrichting krijgt van een breed terras, bevinden zich de 3 voordeuren van de woningen op de eerste verdieping en twee eenvoudige trappenhuizen die elk weer leiden naar 4 nog hoger gelegen woningen. Deze bovenwoningen zijn twee aan twee ook weer van een ruim toegangs- en zonneteras voorzien.

Er blijft een ruim binnenterrein gespaard dat door de directie Groen van de gemeente zal worden ingericht als ministadspark. De terrassen en balkons van de beide nieuwe woonblokken hebben allen een mooi uitzicht op deze tuin. Parkje en woningen samen zullen in harmonie met de gerestaureerde Bank van Lening en het van der Speckhof een rustig woongebied vormen, passend in onze mooie en spannende binnenstad.

BANKETBAKKERIJ - LUNCHROOM
OPGERICHT 1829

J. H. A. M. SNIJERS

Botermarkt 15 - Tel. 122583

Amro Bank.
De bank waar je wat aan hebt.

SCHOENWINKEL
"BRABANT"

Noordeinde 42, Leiden
Tel. 149813.

Helioform
Rockport

Jimmy Joy
Jochie

Breestraat

In de vorige wijkkrant (nr. 44) is uitvoerig ingegaan op de voortzetting van de afsluiting van de Breestraat na afloop van de officiële proef op 4 oktober jl. Begin van dit jaar heeft B en W overeenkomstig de daarvoor eind '87 geformuleerde uitgangspunten een voorstel in de inspraak gegeven, waarin het voornemen wordt uitgesproken de Breestraat overdag (behalve zondag) van 7 uur 's morgens tot 7 uur 's avonds en op donderdagavond af te sluiten voor autoverkeer. Geen voorstellen worden gedaan om de verkeersoverlast tegen te gaan die de afsluiting van de Breestraat met zich brengt in het binnengebied van de Pieterswijk.

Bij brief van 6 maart 1988 heeft het bestuur op het voorstel naar B en W toe gereageerd in het verlengde van de in het verleden al genomen besluiten. In de brief wordt gesteld dat de overlast in de Pieterswijk van de afsluiting van de Breestraat sinds november alleen maar is toegenomen en dat de Vereniging, met onderkenning van het feit dat er nu een definitief voorstel ligt, blijft bij haar reeds bij de discussie over de voortzetting van de Breestraat-proef ingenomen standpunt:

- Naar de mening van de Vereniging dient de Breestraatniet afgesloten te worden voor autoverkeer: zij vindt de nadelen daarvan niet opwegen tegen de (niet zo grote) verbetering op de Breestraat;
- De Vereniging zou een afsluiting van de Breestraat voor alle verkeer op koopavonden en zaterdag overdag een heel redelijk alternatief vinden voor het nu door B en W gedane voorstel;
- Mocht toch tot uitvoering van het voornemen van B en W worden overgegaan, dan dienen tenminste voor de duur van de afsluiting van de Breestraat in het binnengebied van de Pieterswijk fysieke maatregelen te worden getroffen om doorgaand verkeer daar onmogelijk te maken.

Vreewijkbrug

"Wielrijden op den Witte Singel verboden", was de tekst op het bord met het wapen van de gemeente Leiden.

Verkeersborden bestonden in de tijd dat deze foto gemaakt werd nog niet en van druk rijdend verkeer was eigenlijk nog maar nauwelijks sprake.

Kennelijk wilden de gemeentebestuurders toen die rust op de Witte Singel ook zo houden.

Wie Leidens eerste stadsuitbreiding buiten de singels wilde bezoeken moest zijn fiets dus maar thuis voor de deur laten staan. Dat kon toen nog.

Op de plaats waar nu de onlangs prachtig gerestaureerde Vreewijkbrug ligt bestond eerst een nooioeververbinding door middel van een pontje.

Een plat schuitje dat tussen twee houten aanlegsteigers met schuilhuisjes heen en weer voer.

De Kaiserstraat was in die tijd nog een gracht.

Deze Cellebroedersgracht vormde een verbinding tussen het Rapenburg en de Witte Singel.

Ter hoogte van de Kolfmakersteeg en in het verlengde daarvan was een brug de Kolfmakersbrug gehe-

ten. Aan het einde van de Cellebroedersgracht stond aan de Witte Singel een gebouw van de universiteit.

Doordat Vreewijk zich steeds verder uitbreidde, waardoor de bevolking snel toenam, werd ook de behoefte aan een vaste oeververbinding steeds groter.

JUWELIER LUCAS VAN LEYDEN B.V.

verkoop van goud, zilver, kerstgeschenken
en occasions
luxuries - ontwerpen
restauratie antiek zilver
indoor and outdoor
alle reparaties
75 BREESTRAAT 75
tel. 071-142350

In het hart van de stad

J.J. van der GEEST tweewielers

Fietsen, bromfietsen,
onderdelen, service,
reparatie, inruilen
PIETERSKERKGRACHT 4-6 ☎ 121775

De capaciteit van het pontje werd te klein en eigenlijk was het ook maar als een tijdelijke voorziening bedoeld.

Nadat in 1896 Vreewijk door de gemeente Leiden van de gemeente Zoeterwoude was overgenomen werd evenals in 1883 bekeken of een brug op deze plaats te realiseren was.

Helaas, Vreewijk bleek wederom een brug te ver.

Pas nadat in 1899 115 bewoners van Vreewijk een verzoekschrift indienden (er woonden op dat moment ca. 800 personen) twijfelde de gemeente niet langer en ging in juni 1900 akkoord.

Een krediet werd beschikbaar gesteld van f 20.000,- en bepaald werd dat de brug voor maart 1901 gereed moest zijn.

Op 01-10-1900 nam de aannemer J.I. Planjer de opdracht aan.

Hij wist de brug voor de gestelde tijd te bouwen voor de som van f 18.400,-

Nadat de werkzaamheden voltooid waren kon de Cellebroedersgracht worden gedempt en de Kolfmakersbrug worden afgebroken.

Een snelle en gemakkelijke verbinding naar de stad was een feit. Het telkens omlopen met kar of wagen via de Koepoortsbrug was nu overbodig geworden.

De Koepoortsbrug vormt de verbinding tussen de Herenstraat en de Douzastraat.

Het beeld van de foto is nagevoeg onveranderd gebleven op een enkel detail na.

De lantaarns op de brug zijn iets anders van vorm

En de lantaarn, die aan het hoekhuis Witte Singel - Bilderdijkstraat hing, is verdwenen.

Die hoekpanden staan evenals nog 4 identieke panden in de Bilderdijkstraat op de gemeentelijke monumentenlijst.

Het beeld van de foto zal de komende tijd niet zo veel meer veranderen.

Hoewel, wellicht plaatst de gemeente er wel weer een verbodsbord, net even voor de brug... (?)

Bronvermelding: Van "Spawijk" tot "Vreewijk", de geschiedenis van een stadsuitbreiding door J.Vellekoop, Bianca v.d. Berg, Joyce Brink.

Bert Pijnacker

Verslag informatieavond m.b.t. Rembrandtpark fase II en Arsenaalplein d.d. 28-01-1988 om 20.00 uur in kantine van de St. Gezinsverzorging, Rembrandtstraat 21.

Dhr. v.Gulick opent de bijeenkomst en zet het doel van de avond uiteen: nl. de buurt informeren over de aanleg Rembrandtpark 2e fase en aanpassingen bij het Arsenaalplein.

De buurt heeft een aantal wensen m.b.t. het Arsenaalplein, en deze geven aanleiding om het plein aan te passen en deze werkzaamheden te combineren met de aanleg van het Rembrandtpark. Vóór 02-04-88 zal de uitvoering van het Arsenaalplein gereed zijn. Twee ambtenaren van de directie groen geven een toelichting over het aan te leggen Rembrandtpark. Het aan te leggen park is momenteel een schoolplein.

Aan de hand van tekeningen laten men zien hoe het er uit zal gaan zien.

Na deze uitleg ontstaat er een levendige discussie over diverse punten. Met name het weghalen van bomen, de plaatsing van het terras, de verlichting en

de hondenuitlaatstrook vormen hierbij de belangrijkste boven- toon.

Verder worden mededelingen gedaan hoe het Arsenaalplein zal worden aangepakt en waarom.

N.a.v. van deze toelichting vragen enkelen zich af of het plein niet beter als parkeerterrein kan worden ingericht. Ook de onvrede van diverse buurtbewoners m.b.t. de overlast die zij hebben van al de bouwactiviteiten met al hun nare eigenschappen voor de huidige bewoners, komen uitgebreid aan de orde. Sommige buurtbewoners zijn de overlast meer dan zat. Kapot gereden straten, bomen en alle rotzooi die dergelijke bouwactiviteiten veroorzaken maken de buurt onleefbaar.

Door de heer Smits van de directie ROS/stb wordt uitgelegd hoe moeizaam dergelijke bouwprojecten van de grond komen. En dat in een dergelijke kleinschalige woonomgeving het eigenlijk onmogelijk is, zonder overlast bouwprojecten tot stand te brengen.

Aan het einde van de bijeenkomst wordt met ambtenaren van directie groen en buurtbewoners een afspraak gemaakt om de bomen te bekijken die volgens het eerdere genoemde plan moesten worden omgehakt.

namens de wijkvereniging
Bert Pijnacker

nic de tombe

pieterskerkchoorsteeg 11 — leiden
telefoon 122184

Leids schilder- en tekengenootschap
"ARS AEMULA NATURAE"
Pieterskerkgracht 9, Leiden.

dag- en avondkursussen:

- . akwarelleren, . tekenen,
- . modeltekenen, . etsen,
- . boetseren, . schilderen.

inlichtingen: telefoon 071 - 140784

Jaarverslag 1987

Op 16 maart 1987 is een algemene ledenvergadering gehouden. Het verslag daarvan staat in wijkkrant nr. 41. Op deze vergadering trad mevr. C. de Groot-Biermasz af als bestuurslid. Tot nieuw lid van het bestuur werd benoemd dhr. B. Veldman. In augustus 1987 is mevr. U. Dierks als bestuurslid teruggetreden.

Afgezien van de voorbereiding van het Koninginnedagfeest heeft het bestuur ongeveer tien maal vergaderd.

Een belangrijk onderwerp voor de wijkvereniging in 1987 was de afsluiting van de Breestraat voor autoverkeer. Op de in maart gehouden ledenvergadering is dit onderwerp aan de orde geweest en op 29 september heeft de wijkvereniging er een aparte vergadering aan gewijd. In wijkkrant nr. 44 is uitvoerig verslag gedaan van de activiteiten van de wijkvereniging met betrekking tot de discussie over de Breestraat-afsluiting.

In 1987 heeft de wijkvereniging weer een Koninginnedagfeest georganiseerd. Vanwege de werkzaamheden aan de wallekant van het Rapenburg werd dit jaar het feest gehouden op het Pieterskerkplein.

Ook dit jaar heeft het bestuur meerdere malen ingesproken op vergaderingen van gemeenteraadcommissies. In hoofdzaak ging het hierbij om de Breestraat-problematiek. Daarnaast zijn de vergaderingen van de gemeentelijke werkgroep voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-West steeds door één of meer bestuursleden bijgewoond. In de wijkkrant wordt daar telkens verslag van gedaan.

Bij Koninklijk Besluit van 14 mei 1987 is het bestemmingsplan Pieterswijk vastgesteld. Daarbij werd door de Kroon goedkeuring onthouden aan de regeling in het bestemmingsplan met betrekking tot het aantal in de Pieterswijk te vestigen café's. Praktisch zou dit besluit tot gevolg hebben gehad dat zich in feite overal in de wijk café's hadden kunnen vestigen, ware het niet dat de gemeente dit ongewenst vond en daarom, in afwachting van een herziening van het bestemmingsplan, een voorbereidingsbesluit heeft getroffen. Hierover is in wijkkrant 42 nader bericht.

HART VAN DE STAD KRANT

In 1987 heeft de wijkvereniging een loterij georganiseerd, waarvan de opbrengst bestemd was voor de restauratie van een oud paneel met daarop een schilderij van de Pieterskerk met toren. Het schilderij is eigendom van de Hervormde Kerk en hangt in het museum De Lakenhal. Gemikt was op een opbrengst van ca. fl. 8.000. Het resultaat viel wat tegen. Met inbegrip van een gift van het bouwbedrijf Erica kon begin 1988 een bedrag van fl. 6.000 worden overhandigd aan de directeur van het museum.

In november heeft de wijkvereniging bij de gemeente bezwaar gemaakt tegen het bouwplan Consciëntieplein. Van de perikelen met betrekking tot de bebouwing van dit stukje Academiewijk is verslag gedaan in wijkkrant 44.

Voorts heeft de wijkvereniging in december bezwaar gemaakt tegen het verlenen van een Hinderwetvergunning aan de studentensociëteit MInerva aan de Breestraat. De wijkvereniging achtte het twijfelachtig of de thans door de omwonenden en naar de mening van de vereniging onaanvaardbare geluidsoverlast door de volgens de aanvraag te treffen voorzieningen afdoende zal worden bestreden.

Ook in 1987 heeft het bestuur de wijkvereniging weer meerder malen vertegenwoordigd bij ontvangsten en openingen. Tenslotte heeft het bestuur in 1987 vier maal een wijkkrant uitgebracht: de nrs. 40 t/m 43. In januari 1988 is wijkkrant nr. 44 verschenen, zodat de in 1986 ontstane achterstand in het uitbrengen van de wijkkrant nu weer is ingelopen.

J. Wieles

Ledenvergadering

Op maandag 16 mei 1988 wordt een Algemene Ledenvergadering gehouden in het gebouw van Ars Aemula, Pieterskerkgracht 9. Aanvang: 20.15 uur.

A g e n d a

1. Opening
2. Verslag van de vorige ledenvergadering

Deze is gehouden op 16 maart 1987. Het verslag van deze vergadering is geplaatst in wijkkrant nr. 41 van april 1987.

3. Mededelingen en ingekomen en uitgegane post

4. Jaarverslag secretaris

Dit is elders in deze wijkkrant geplaatst.

5. Jaarverslag penningmeester

Wordt ter vergadering uitgebracht.

6. Bestuurswisseling.

In augustus jl. is mevr. U. Dierks uit het bestuur getreden. Daarnaast treden de heren Snijers en Wieles af als bestuurslid, omdat hun statutaire maximum zittingstijd van zes jaar is verstreken. Het bestuur stelt voor dhr. B. Schrevel, Herensteeg 1, te benoemen tot lid van het bestuur. Daarnaast zal het bestuur ter vergadering nog eventuele andere kandidaten voorstellen voor de vervulling van de overige vacatures. Gezien het grote aantal vertrekkende bestuursleden zijn er dringend meer nieuwe bestuursleden nodig. Eventuele kandidaten wordt dan ook met klem verzocht zich schriftelijk of mondeling te melden bij de voorzitter van de Vereniging, dhr. R.J. van Cruijssen, Rapenburg 20.

7. Wat verder ter tafel komt

Op dit moment is nog niet duidelijk hoe de stand van zaken m.b.t. de Breestraat zal zijn op de datum van de ledenvergadering, maar onder dit agendapunt kan daarop worden ingegaan. Daarnaast kunnen hier ook andere zaken aan de orde worden gesteld.

8. Rondvraag

9. Sluiting

Bestuur

Het Bestuur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk/Levendaal-West is als volgt samengesteld:

R.J. van Cruijssen	Rapenburg 20
voorzitter	tel. 120072
J. Wieles	Nieuwsteeg 25
secretaris	tel. 141913
J.J.M. Gerritsen	Rapenburg 20
penningmeester	tel. 120072
J.H.A.M. Snijers	Botermarkt 15
lid	tel. 122583
L.J.A. Pijnacker	Ruime Cons-
lid	cientiestr. 14
B. Veldman	Boisotkade 9
lid	tel. 126877

Opgaveformulier voor lidmaatschap

Bij deze geeft ondergetekende

naam: .....

adres:..... telefoon: .....

zich met ingang van ..... op als lid/donateur van de vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west, en verklaart de contributie/donatie* ad f ..... + een eenmalige bijdrage ad f ..... te hebben overgemaakt op de giro/bankrekening van de vereniging.

Leiden, ...

.....

(handtekening)

postgironummer : 3664416

bank: Rabobank Leiden, nr.33 55 58 402

* contributie f 7,50 p.j., voor gezinnen f 10,- p.j.

opgaveformulieren kunnen bij bestuursleden worden afgegeven of naar postbus 11016 gezonden worden.

KONINGINNEDAGCONCERT

PROGRAMMA

1. a. Bernhard Krol (1981)	Prova per quattro in tre argomenti	6. Michel Yost (1754-1786)	Allegro
b. J.S. Bach (1685-1750)	Ricercare a 6 uit: " Das Musikalische Opfer" Bewerking: Jaap Wiebes		Stephan Pas, Hans Stoop (klarinet) Conny v.d. Brugge, (fagot)
c. Geoffrey Winters (1982)	Five Games - touwtje springen - kop en schotel - hinkelen - verstoppertje - tikkertje	7. a. Heinrich Isaac (1445-1515) Ludwich Senfl	Innsbruck, ich musz dich lassen Es wollt' ein Frau zuem Weine gahn
Praetorius Ensemble	o.l.v. Piet Kunst	b. Josquin des Prez (1450-1521)	Mille regretz El Grillo
2. a. Arbeau (1519-?) Attaignant Clement Janequin Yierre Certon	Belle qui tiens ma vie Tourdion Une fillette bien gorriere La la la, je ne l'ore dire	c. Orlando di Lasso (1532-1594)	Matona mia cara
b. Thomas Morley (1557-1602) John Farmer (1550-1605)	Since my tears and lamenting April is in my mistress' face Fair Phyllis	Renaissance Koor	o.l.v. Piet Kunst
Renaissance Koor	o.l.v. Piet Kunst	8. Franz Krommer (1759-1831)	Oktet-partita op. 69: 1. Allegro 2. Andante Cantabile 3. Menuetto 4. Rondo-allegretto
3. a. G. Kummer (1774-1857)	Adagio sostenuto, uit: Trio op. 24 Marieke Breimer, Winand v.d. Kamp, Edwin Waayers (klarinetten)	Marsyas blazersensemble	o.l.v. Hans Stoop
b. Jules Semler-Collery (20e eeuw)	Moderato con espressivo Marieke Breimer, Winand v.d. Kamp, Edwin Waayers, Hans Stoop, (klarinetten)	9. a. Pierre Bigot (20e eeuw) b. Alexandre Rydn	Trois pieces breves pour 4 clarinettes Bucolique pour 4 clarinettes
4. a. W.A. Mozart	Adagio en Fuga K.V. 546		Oscar Goddijn, Jan Boon, Stephan Pas, Hans Stoop (klarinetten)
b. Geoffrey Russel Smith	Moments of delight - time of tranquillity - time for comedy	10 Jean Francais (1912-1987)	Sept danses
Praetorius Ensemble	o.l.v. Piet Kunst	Marsyas blazersensemble	o.l.v. Hans Stoop
5. M. Verikovsky	- Moderato, thema met variaties - Lied		
Houtblazersensemble	o.l.v. Hans Stoop		

KONINGINNEDAG CONCERT

Dit programma wordt uitgevoerd door docenten en leerlingen van de Streekmuziekschool Leiden en wordt aangeboden door de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west.

in
**DE KOORKERK VAN DE
PIETERSKERK**

ZATERDAG 30 APRIL 1988

De bloemversiering is verzorgd door:
Buurman's Bloemenmagazijn B.V.
Doezastraat 21 te Leiden

AANVANG 2 UUR N.M. — TOEGANG GRATIS